

РЕШЕНИЕ

№ 948

гр. София, 27.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-7 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и четвърти януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Г. Коюмджиева

при участието на секретаря Йоана П. Петрова
като разгледа докладваното от Г. Коюмджиева Гражданско дело № 20221100102349 по описа за 2022 година

Предмет на делото е иск с право основание чл. 42, б. "б" от ЗН, във вр. с чл.90а от ЗН

С исковата молба вх.№ 2029345 / 21.11.2017г. по описа на СРС, ищцата Н. Н. Г. с ЕГН *****, с адрес гр.Варна, ул.***** е предявила срещу Х. Н. Г. с ЕГН *****, иск с правно основание чл. 42, б. "б" от ЗН, във вр. с чл.90а от ЗН за прогласяване за нищожност на саморъчно завещание на П.С. Г. датирано на 18.05.2004г. извършено в полза на ответника Х. Н. Г.. Ищцата претендира сторените по делото разноски.

Твърди се в исковата молба, че ищцата Н. Н. Г. заедно с ответника Х. Н. Г. са наследници на П.С. Г.. Сочи се, че наследодателката П. Г. на 18.05.2004г. написала саморъчно завещание, с което завещала на ответника конкретни земеделски имоти. Наведен е довод, че завещаните земеделски имоти не са индивидуализирани, така както изисква чл.6, ал.1, б. „в" от Правилника за вписванията. Ищцата поддържа още, че завещанието се отнася за земеделски имоти, по отношение, относно които към момента на извършване на завещанието собствеността не е възстановена. По тази причина поддържа, че завещателното разпореждане е нищожно на осн. чл. 42, бук."б" във вр. с чл.16, ал.2, чл.19 и чл. 25 от ЗН, във вр. с чл. 6, ал.1, б. „ в" от ПВ и няма действие на основание чл.90а от ЗН.

По искова молба вх.№ 2029345 / 21.11.2017г. на ищцата Н. Н. Г. е образувано гр.д.№82182/2017г. по описа на СРС, II ГО, 67състав.

Ответникът Х. Н. Г., чрез назначения от СРС особен представител адв. Г. В. от САК, в срока по чл.131 ГПК депозира отговор на исковата молба, в който изразява становище за неоснователност на исковете. Оспорва твърденията, че

завещаните имоти не са индивидуализирани, както и че не са били възстановени към момента на съставяне на завещанието. Поддържа, че саморъчното завещание на П.С. Г. няма формални пороци и е породило действие.

С влязло в сила решение № 266014 от 07.10.2021г. постановено по възз.гр.д. №5199/2020г. на СГС, ГО, II Б възз. състав е обезсилено постановеното от СРС решение от 06.03.2020г. по гр.д.№82182/2017г. по описа на СРС, II ГО, 67състав, като делото е изпратено по родова подсъдност за разглеждане от Софийски градски съд, ГО – първоинстанционни състави, в предвид цената на иска – 121 027,42 лв., на основание чл.104 т.4 от ГПК.

В открито съдебно заседание ищцата чрез пълномощника си адв.Й. поддържа предявените искове. Представя списък на разноски по чл.80 ГПК .

В съдебно заседание ответника чрез особения си представител адв. Г. В. от САК оспорва исковете.

Софийски градски съд, ГО, I -7 състав, след като взе предвид доводите и възразженията на страните и след преценка на събраните по делото доказателства по реда на чл. 12 и чл. 235, ал. 2 и ал. 3 от ГПК, намира за установено следното:

От фактическа страна :

Не се спори, че ищцата Н. Н. Г. е внучка и наследник по закон на П.С. Г. ЕГН *****, починала на 18.02.2012г. като вдовица, което е видно и от прието удостоверение за наследници изх.№3430 издадено на 11.09.2012г. от Столичана община, район Лозенец./л.7 от приложеното гр.д.№ 82182/2017г. на СРС, II ГО, 67 състав/

Не се спори, като се установява от удостоверение за наследници изх.№3430/ 11.09.2012г., че ответникът Х. Н. Г. е син и наследник по закон на П.С. Г. ЕГН *****,

От приетите неоспорени писмени доказателства – изпратени от Общинска служба земеделие – Западна – заверени копия от административни преписки по заявления вх.№994 от 01.02.2001 и вх.№383 /24.02.1992г. на наследниците на С.И.В. се установява, че кои земеделски земи на наследодателя С.И.В. са били обект на земеделска реституция по ЗСПЗЗ и кои са възстановени по цитираните заявления от негови наследници. /приложение към възз.гр.д.№5199/2020г. на СГС, ГО, II Б възз. състав/

От приетото удостоверение за наследници изх.№1220 от 01.07.2013г. издадено от Столичана община, район Витоша, се установява, че П.С. Г. ЕГН ***** е едно от петте деца на С.И.В. /роден ***** починал 09.06.1958г./ и негов наследник по закон./л.72-л.75 от гр.д.№82182/2017г. по описа на СРС, II ГО, 67 с-в/

По делото е прието в препис саморъчно завещание на П.С. Г. ЕГН ***** съхранявано по нот.д.№006 от 11.09.2012г. в кантората на Нотариус В.Я. с рег.№265 от НК. Завещанието е изпълнено ръкописно на 2 страници, като на последната страница е поставена дата –18.05.2004г. и е подписано с текст : „завещанието написах и подписах саморъчно, без поправки, прибавки и съкращения, завещател: П.С. Г.“. От текста на завещанието, се установява, че завещателката П.С. Г. е завещала на сина си Х. Н. Г. недвижими имоти в землището на Драгалевци - София, именно ниви със следното описание:

1. м. Дъбо -1,1 дка;
2. м. Шейовица- 3.1. дка;
3. м. дреновишка река - 2.5 дка;
4. м. Ясиката- 3,5 дка;
5. м. фусулов кладенец - 3.4. дка;
6. м. Омерица- 1,7 дка;
7. м. Канзаверица - 7.2 дка;
8. м. ридо-5.1 дка;
9. м. Ридо - 2.2. дка;
10. м. Азмата - 2 дка;
11. м. Тудунски кладенец - 2,5 дка;
12. м. средорек - 8,3 дка;
13. м. Средорек - 4.3 дка;
14. м. фудулов кладенец - 5,2 дка;
15. м. Тудулов кладенец - 1,9 дка;
16. м. Ваташка ливада - 3,9 дка;

Както и ливади със следното описание:

1. м. Ваташка круша - 2,6 дка;
2. м. Ваташка круша - 1,3 дка;
3. м. Балъов бряст - 1,5 дка;
4. м. Герено - 0,7 дка;
5. м. Шейовица - 1,5 дка;

в завещанието завещателката е посочила, че притежава имотите по наследство от баща си С. В., съгласно НОТ. акт № 173, регистър 613, нот.д.№ 953/1938 г. от 08.06.1918г. на V нотариус и пот. акт № 67, рег. 269, н.д. №248/1914г. от 10.03.1915 г. на нотариус гр. София.

Завещанието е обявено по молба на ответника на 11.09.2012г., видно от протокол за обявяване на саморъчно завещание на нотариус В.Я. рег. № 265 в регистъра на НК, съхранявано по нот. дело № 006/2012г. В протокола е отразено, че завещанието е написано с черен химикал, с четлив почерк, датирано е в началото и в края на завещателните разпореждания, изписани са трите имена на завещателя като форма на подпис. в текста на завещанието не се забелязват поправки, прибавки и зачерквания./ л.6 от от гр.д.№82182/2017г. по описа на СРС, II ГО, 67 с-в/

По делото не е спорен въпроса, че завещанието е подписано и изпълнено именно от завещателката П.С. Г..

Спорни са въпросите дали имотите в самаръчното завещание са достатъчно индивидуализирани, както и дали е била възстановена собствеността върху завещаните земеделски имоти към момента на съставяне на завещанието.

С молба вх.№352224 от 07.06.2021г. ищцата Н. Г. е уточнила, че имотите на наследодателя П.С. Г. са възстановени с Решение №10021 от 19.02.2009г. на ОСЗ относно имот с идентификатор 68134.1606.3077, с адрес на имота гр.София, р-н Студентски, бул.“*****” с площ от 126 кв.м., Решение № 8199 от 22.12.2009г. на ОСЗ относно имот с идентификатор 68134.1007.113, с адрес на имота гр.София, р-н Триадница, ул.Хенри Ибсен, с площ 2434 кв. м., с Решение №10017 от 19.02.2009г. на ОСЗ относно имот с идентификатор 68134.1007.907 с адрес на имота гр.София, р-н Триадница, кв.Кръстова вада, с площ 1968 кв.м., с решение №10035 от 11.06.2010г. на ОСЗ относно имот с идентификатор 68134.1007.1298 с адрес на имота гр.София, район Триадница, ул.***** с площ 4 595 кв.м., с Решение №10023 от 19.02.2009г. на ОСЗ относно имот с идентификатор 68134.1007.1296, с адрес на имота гр.София, район Триадница, ул.***** с площ 2085кв.м. /л.51-л.52 от приложеното възз.гр.д.№5199/2020г. на СГС, ГО, II Б възз. състав/ Тази молба е била подадена от ищцата Н. Г. в изпълнение на дадени от въззивния съд в открито съдебно заседание от 05.04.2021 г. по възз.гр.д. №5199/2020г. на СГС, ГО, II Б състав, в изпълнение на указания да се посочи какъв статут има към настоящия момент всеки един от завещаните със завещанието от 18.05.2004 г. имоти по действащия кадастрален план или кадастрална карта на населеното място. С тази молба с оглед дадените от въззивния състав на СГС указания ищцата е индивидуализирала имотите - предмет на завещанието с идентификатор по действащата кадастрална карта на града, като е посочила, че правото на собственост върху тези имоти е възстановено на наследниците на бащата на завещателката П. Г. - С. В. с петте конкретноизброени решения на ОСЗ- община "Витоша" и ОСЗ- район "Овча купел".

С оглед представените конкретноизброени решения на ОСЗ- община "Витоша" и ОСЗ- район "Овча купел" от 2009г. и 2010г., съдът приема, че към момента на откриване на наследството – 12.02.2012г. собствеността върху завещаните от П. Г. наследствени имоти е окончателно възстановена.

*Така установеното от фактическа страна, сочи на следните **правни изводи:***

По иска с правно основание чл. 42, б. “б” от ЗН, във вр. с чл.25, ал.1 от ЗН:

Съгласно разпоредбата на чл. 25, ал. 1 от ЗН, саморъчното завещание трябва да бъде изцяло написано ръкописно от самия завещател, да съдържа означение на датата, когато е съставено, и да е подписано от него. Подписът трябва да бъде поставен след завещателните разпореждания. Липсата на който и да е от посочените реквизити води до нищожност на завещателното разпореждане. С оглед въведените в исковата молба твърдения и приетите за безспорни

обстоятелства, съдът приема че текста на процестоното завещание е изпълнен от П.С. Г., от чието име изхожда. По делото не е спорно, че подписисът за „завещател.“ в процестоното завещание, също е изпълнен от П. Г., от чието име изхождат. Под текста на завещанието е поставена дата – 18.05.2004г. По делото не се спори, че завещанието на П. Г. е написано саморъчно от завещателя в неговата цялост, включително и дата и място на съставянето му. Завещанието съдържа посочените в чл. 25, ал. 1 ЗН реквизити и е подписано от завещателя. Предвид на изложеното съдът приема, че е спазена формата на саморъчното завещание и то не е нищожно.

Неоснователен е доводът на ищцата за липса на индивидуализиране на имотите, предмет на завещателното разпореждане. В процесното саморъчно завещанието е посочено къде се намират процесните недвижими имоти - ниви и ливади, а именно землището на Драгалевци, посочена е местността, както и площта на имотите, като е отбелязано, че завещателката притежава имотите по наследство от баща си С. В., съгласно НОТ. акт № 173, регистър 613, н.д. 953/1938 г. от 08.06.1918г. на V нотариус и нотариален акт № 67, рег. 269, н.д. 248/1914г. от 10.03.1915 г. на нотариус гр. София.

В постановено по реда на чл.290 ГПК Решение № 88 от 09.07.2018 г. по гр.д. № 4176/2017г., П. Г. О. НА ВКС, докладчик съдията К.М.рието, че : „... Завещанието е волева, целенасочена мисловна дейност, която се изявява устно /при нотариалното завещание/ или писмено /при саморъчното завещание/. Изискването на чл. 24, ал. 2 ЗН завещателят да изяви устно своята воля и нотариуса да я запише така, както е изявена не означава, че нотариусът следва да запише буквално това, което му диктува завещателят. Изискването е завещателят устно да изрази волята си, а нотариусът да запише именно тази воля. ... *Обстоятелството, че завещателят не е диктувал конкретната индивидуализация на посочените в завещанието апартамент и гараж /описани с местонахождение, застроена площ, помещения, съседни, принадлежащи мазе и идеални части от общите части на сградата и от правото на строеж върху урегулиран поземлен имот, при посочени граници/, не води до порок на формата на нотариалното завещание, тъй като от една страна липсва изискване за пълна индивидуализация на завещаните недвижими имоти /достатъчно е посочване, което да позволява идентифицирането им/, а от друга страна е установено, че завещателят ясно е изразил в устна форма желанието си да завещае цялото и движимо и недвижимо имущество.“* Споделяйки изводите в цитираната практика на ВКС, настоящият състав на СГС намира за неоснователен довода на ищцата, че липсата на пълна индивидуализация на завещаните имоти има за последица нищожност на завещателния акт.

Твърденията на ищеца, че процесното частно завещателно разпореждане /късаещо конкретни обекти/ е нищожно, поради противоречие с нормата на чл.90а от ЗН, също се явяват неоснователни. Съгласно разясненията по т. 3 от ТР № 1 от 19.05.2004 г. по гр. д. 1/2004 г. на ВКС, ОСГК частните завещателни разпореждания на земеделски земи, собствеността на които се възстановява по ЗСПЗ, не се обхващат от приложното поле на чл. 90а ЗН.

Неоснователни са твърденията в исковата молба, че към момента на съставяне на завещанието на П. Г. завещаните имоти не са били възстановени. Всъщност релевантен е момента на откриване на наследството. Касае се, за саморъчното завещание, което оглед характера на разпореждането с конкретни

имоти, е завет по смисъла на чл. 16, ал. 2 от ЗН. В решение №140 от 08.06.2012 г. по гр.д. № 932/2011 г., ГК, I г.о. на ВКС е прието, че за разлика от универсалното завещание, което придава качество на наследник на облагодетелстваното лице, по силата на частното завещателно разпореждане по чл. 16, ал. 2 ЗН, бенефициерът става собственик на завещаното имущество при откриване на наследството. *Заветът не може да породи правно действие на основание чл. 19, ал. 1 ЗН ако завещаната вещ не се намира в патримонума на завещателя в момента на смъртта му. Затова от значение за признаване правата на заветника, когато заветът се отнася за отнети земеделски земи, които подлежат на възстановяване по реда на ЗСПЗЗ, не е моментът на съставяне на завещанието, а на откриване на наследството*, защото ако към този момент е приключила реституционната процедура по ЗСПЗЗ, земеделската земя се е върнала в патримониума на наследодателя в новите реални /възстановими или определени с план за земеразделяне/ **граници и разпореждбата на чл. 19, ал. 1 ЗН е неприложима.** С цитираното решение е прието, че заветът на земеделски имот произвежда правно действие, ако към датата на смъртта на завещателя, имотът вече е бил негова собственост, въз основа на влязло в сила решение на ОСЗ за възстановяване на собствеността, породило конститутивно действие, независимо, че към датата на извършване на завета, реституционната процедура все още не е била приключила. В случая, към момента на смъртта на завещателката П. Г. - 12.02.2012г. собствеността върху завещаните от П. Г. наследствени имоти е окончателно възстановена.

В обобщение следва да се приеме, че при разпределена доказателствена тежест за ищцата, същата не установи твърдените от пороци, имащи за последица нищожност на саморъчното завещание на П. Г. извършено в полза на ответника Х. Н. Г.. Предвид на изложеното, предявеният иск с правно основание чл. 42, б. „б” от ЗН е недоказан и следва да бъде отхвърлен.

По разноските:

С оглед изхода на делото и на основание чл.78 ал.3 ГПК право на разноски има ответника. Разноски по делото не се претендират от ответника, който е бил представляван от адв.Г. В. от САК - особен представител назначен по реда на чл.47, ал.6 ГПК. Съгласно указанията по определение №76 от 01.03.2022г. по гр.д. № 5072/2021г. по описа на ВКС, ГК, I ГО, възнаграждението на особения представител на ответника - адв.В., следва да бъде определено от родово компетентния да реши спора СГС. Възнаграждение на особения представител за настоящото производство е определено с определение постановено в о.з. на 11.10.2022г., в размер на 1675,30лв. и същото е изплатено. По отношение на участието на адв. В. в касационното производство по гр.д.№ 5072/2021г. по описа на ВКС, ГК, I ГО, за изготвяне на отговор следва да бъде определено възнаграждение в размер на 500лв., вносимо от ищеца по сметка на СГС, съгласно чл.9, ал.3 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските

възнаграждения.

Мотивиран от горното Софийски градски съд, I ГО, 7-ми състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от **Н. Н. Г. ЕГН *******, с адрес гр. Варна, ул. „Доктор ***** срещу **Х. Н. Г. ЕГН *******, с адрес гр. София, бу. „***** ет. 4, ап. 58 *иск с правно основание чл. 42, б. „б“ ЗН и чл. 90а от ЗН* за прогласяване нищожност на саморъчно завещание от 18.05.2004г., извършено от П.С. Г. в полза на Х. Н. Г., като НЕОСНОВАТЕЛЕН.

ОСЪЖДА **Н. Н. Г. ЕГН *******, с адрес гр. Варна, ул. „Доктор *****“, да **заплати** по сметка СГС сума в размер на **500 лв.** възнаграждение на адв. Г. В. особен представител на ответника за процесуално представителство и отговор на касационна жалба в производството по гр.д.№ 5072/2021г. по описа на ВКС, ГК, I ГО.

Решението може да се обжалва с въззивна жалба пред САС в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____